

Helen Petersson

Tararp - en by i förvandling.

För några år sedan började jag att dokumentera byarna i Asarums socken och nu har turen kommit till Tararp. Byn är belägen nordöst om Asarums kyrkby och gränsar i väster till Froarp och Nötabråne, i norr till Elsebråne och Krok-sjömåla, i söder till Hanamo och Granefors och i öster till Östra Hoka och Kölja i Hällaryds socken. Byn ligger i en naturskön trakt med bördiga åkrar, lummiga skogar och imponerande bergformationer. I sydväst flyter Mieån i sin fåra på väg mot Granefors. På den danska tiden hette byn Teruetorp och Terrerup. Namnet Tararp är från 1591. Enligt Jordrevningsprotokollet 1671 fanns det två hela kronohemman och ett helt frälsehemman.

Storskiftet ägde rum 1801. Då fanns 10 bönder som ägare och vid Laga skiftet 1845 fanns på nr 81, Erik Ingemansson med 1/8 mantal, Pehr Persson 1/8 mantal, Måns Nilsson 1/2 mantal och kapten S Ternström 1/4 mantal. På nr 82 hade utsocknes frälseänkan Lovisa och hennes omyndiga barn och riksdagsman Lars Nilsson 5/8 mantal. På nr 83 hade Ola Nilsson 5/32 mantal, Nils Nilsson 5/32 mantal och Nils Svensson hade 5/16 mantal.

Före skiftena låg gårdarna samlade i en gemensam bykärna. En grupp män med lantmätaren i spetsen gick fram över markerna, som mättes och värderades efter en skala från 1 till 10. Många kände sig orättvist behandlade och osämja kunde ibland uppstå.

En del bönder rev sina gårdar och flyttade ut till den nya jordbruksmarken. Tryggheten och samhörigheten försvann.

I det gamla bondesamhället fanns de flesta arbetstillfällena och möjligheter till försörjning på bondgårdarna. Där arbetade pigor och drängar, torpare och dagsverkare. Alla invånarna i en by hade mer eller mindre anknytning till gårdarna.

Båtsmansnamn på nr 81: Billskog och Skott. På nr 83: Hök, Falk och Hagel. Andra båtsnamn: Ryttnästare, Möller, Stake och Frimodig.

Skifteskarta från början av 1800-talet, när gårdarna låg samlade i en bykärna.

Västragården nr 81 (1:26)

Enligt den gamla jordeboken var gården ett helt kronohemman och brukades 1658 av Henrik Holgersson, som övertagit 1/4 gård av Eskil Tuesson och 1/2 gård av Joens Moensen.

Gunnar Nilssons gård 1945.

Till gården hörde fiske i Agnsjön, Björkesjön och Vallsjön. Mulbetet var gott och kunde föda 14 boskap, 4 hästar, 8 får och 5 svin. "Surskog till nödig täppa och bränne". En bäckkvarn tillhörde gården och kunde mala till husbehov. Kronan skänkte skatterättigheterna till sekreteraren Johan Swahn. Per Nilsson och Per Henricks-son var brukare 1671.

Elin Holgersdotter var dotter till Holger Persson och Agda Wollemarsdotter i Nötabråne. Elins förste man kom från Danstorp och hette Anders Mattsson, med honom hade hon 3 barn. När Elin blev änka gifte hon om sig med Erik Mattsson från Tararp, son till Mats Olsson och hans hustru Sigrid. Elin och Erik fick 9 barn.

Den 1:sta advent 1717 bröt en vålded ut i Anders Holgerssons "manhus", när han och hustrun var i kyrkan. En halvstor flicka var hemma och passade deras två minderåriga barn, Inger och Knut.

År 1746 överlät Krok Nilsson 1/4 av gården till sin son Nils Kroksson och Kerstin Isaksdotter. Sven Månsson hade köpt 1/4 av Erik Mattsson 1725 för 155 daler. Sonen Holger Eriksson, var gift med Inger Samsondotter från Nötabråne. De hade en dotter, som hette Karin. När hon blev änka gifte hon om sig med Ingeman Persson, som kom från Tomakulla i Gränums socken. Ingeman Perssons son Erik Ingemansson vigdes år 1807 med Kerstin Svensdotter från Hällaryd. De döpte sin äldste son till Pehr.

Beskrivning av byggnader vid Laga skiftet 1845. Inhusets västra loft var 11 alnar långt och 9½ alnar brett, 5 ¼ alnar högt av timmer på stenfot, inrett till kök, förstuga och spiskammare. Stugan var 11 alnar lång, östra loftet 14 alnar långt och 6½ alnar högt berett till kammare, loft och förstuga täckt med näver. Södra uthuslängan var 49 alnar lång, 10 alnar bred och 5 alnar hög av skifte i stolpar. Där fanns även en östra länga, en redskapsbod och ett bränneri. Dessa byggnader revs och nya byggnader uppfördes på de nya ägorna.

Pehr Eriksson var gift med Inga Johnsdotter. I deras äktenskap föddes fyra döttrar. Men familjen ville hellre söka lyckan i landet i väst och utvandrade till Amerika 1854. Brodern Sven och hans hustru Dorothea tog över och brukade gården de fem följande åren. Nästa ägare var Anders Carlsson från Almundsryd och Maria Isaksdotter. Efter 3 år flyttade Maria och Anders Carlsson till Norra Hoka, där han tog tjänst som rättare hos bondänkan Elna Haraldsdotter på Norra Hoka gård.

Martin Ludvig Svensson var son till Sven Månsson och Hanna Svensdotter och blev ägare 1884 och gifte sig med Bernhardina Mattisdotter, dotter till Mattis Hansson och Elna Svensdotter i Tostarp. De fick barnen Hanna Elvira och Svante Ludvig. Sonen föddes i mars 1888. I april samma år avled fadern och Bernhardina blev änka. Två år senare gifte hon om sig med Nils Johan Johnsson från Gungvalaryd, son till John Johnsson och Ingjerd Jönsdotter. Deras dotter Gerda var född 1885. När hon var tio år avled modern i blindtarmsinflammation, 32 år gammal. Nils Johan gifte om sig med Ida, dotter till Elna och Sven Bengtsson i Elmta. I deras äktenskap föddes tvillingflickorna Vivan och Vala 1906.

*Fr v Gunnar Nilsson, Otto Nilsson,
Greta Stoltz och Vala Nilsson.*

Min far Gustav Andersson bodde i Froarp. Min farfar Karl-Johan var snickare och utförde en del arbeten på gården. Gossen Gustav blev tillfrågad om han ville passa barnen. Det hade han ingenting emot. Han har berättat att han brukade dra de små tvillingflickorna i en vagn.

Den ena av tvillingsystrarna, Vivan, gifte sig med Olof Johnsson, son till nämndemannen John Johnsson i Jeppshoka och Hokadal.

Dottern Vala ingick äktenskap med Gunnar Nilsson, född i Tostarp och son till Joel Nilsson och makan Hilda, som var syster till faderns första fru, Bernhardina. Vala och Gunnar Nilsson fick en dotter 1933. Hon heter Gunvor Bröjer och bor i Askim.

Elsa Persson köpte hemmanet 1982 och idag är det hennes dotter Karin med maken Bo Inge Nilsson, som äger boningshuset och bor på gården.

Kjell Mattssons gård nr 81 (1:21)

År 1658 var Bengt Hindrichsson brukare av Västergården. I slutet av 1700-talet fanns det två brukare, Pehr Nilsson och Ingeman Nilsson. Pehr Nilsson

var gift med Carna Isaksdotter. Deras dotter Gunnild var gift med Pehr Eriksson, son till Erik Holgersson och Hanna Bengtsdotter.

I början av 1800-talet var Nils Persson och Inga Eriksdotter ägare. 1842 ägdes gården av sjökapten Sven Erik Ternström och hans hustru Botilda. Måns Nilssons och Inga Persdotters son Håkan Månsson tog över 1865.

Byggnaderna bestod 1845 av en ryggåsstuga som var 11½ alnar lång och 11 alnar bred. Inhusets västra loft var 12 alnar långt, 11 alnar brett och 5½ alnar högt av timmer på ekefot, täckt med näver och torv, inrett till loft, kammare och förstuga. Det östra loftet var 10 alnar långt, 10 alnar brett och 5½ alnar högt, inrett till köskammare och förstuga. Hela huset var panelat med bräder och i gott stand.

Kjell Mattssons gård 1945.

Ladugården var 52 alnar lång, 9 ¼

alnar bred och 5 alnar hög av skifte i stolpar täckt med halm, inredd till 2 lador, loge, 2 fähus, stall och vagnsport, gammal men i hjälpligt skick.

Mattis Persson och Bertha Mattsdotter blev gårdens ägare 1868. Mattis Persson var son till Per Gummesson och Karna Jonsdotter på Riksdagsmannagården i Gungvala. Bertha var dotter till Matts Persson och Botilla Magnidotter Bergqvist på Neragården i Tostarp. Vid branden i Tararp 1891 brann ladugårdarna ned, men boningshuset räddades. Mattis och Berthas barnskara bestod av sju barn. En son Axel dog vid 2 års ålder. Den femte sonen föddes 1879 och han fick namnet Axel Wilhelm. Han gifte sig med Hulda Karlsson och de tog över hemmanet 1902. Deras son Kjell Mattsson, född 1910, och hans hustru Signe Eriksson blev nästa ägare. Kjell Mattssons dotter Ingegärd Olsson och hennes dotter Karin äger gården idag.

Affärsrörelser

Kjell Mattsson hade många järn i elden. Utöver gårdens skötsel drev han en snickerifabrik, där det tillverkades butiks- och köksinredningar, möbler, kistor, julträd, ljusstakar och leksaker. Tillverkningen har även bestått av sommarstugor och båtsmansstugor.

1933 uppförde han en affärsfastighet, där han inrättade cykelverkstad, mjölkaffär och en speceriaffär, som övertogs av Gösta Johnsson 1939. Anita och Gösta Angsbo övertog speceriaffären, som då fick namnet "Anitas Livs". Affärsrörelsen lades ner 1971.

Södragården nr 82 (2:2 m fl)

Enligt Lunds stifts Landebok från 1570 ägde Tyge Gissessen Teruetoors Södragård. Gården var ett frälsehemman och brukades 1658 av Sven Jönsson. Det hade tillhört Ove Totts ätt men sedan kommit till Lyngby gård och salige Coyets arvingar. Detta hemman kunde föda 14 boskap, 2 hästar, 8 får och 8 svin. Åker och äng medelmåttigt god, surskog till nödig vedbrand och gårdsle, mulbetet magert, inget timmer eller ollonskog eller några fler skattbara lägenheter.

Nils Eskilsson avled i pesten 1711. Fyra frihetsår beviljades. En del av hemmanet var obrukat 1712-1713. Drängen Karl Jonsson tog över 1715.

Bröderna Jon och Åke Sunesson med hustrun Signe Jönsdotter från Norra Hoka var också brukare. De sistnämnda var inblandade i en otrevlig historia 1718. - ”Bonden Åke Sunesson och hustru Signe Jönsdotter i Tararp förlett en del av sina grannar med en förskräcklig ed uti onödigt mål. Ärendet remitterat till Hovrätten”.

År 1734 var Åke Sunessons söner Jon och Jöns brukare. Jöns Åkesson hade börjat rikta sina blickar mot Boddestorp i Hällaryds socken där det fanns en flicka, Sissa Håkansdotter. De blev ett par den 14 maj 1722 och fick sex barn tillsammans. Det första barnet var en flicka, som fick namnet Signe efter farmodern. Jöns dör hastigt och Sissa står ensam med de minderåriga barnen. En av döttrarna, Kerstin Jönsdotter, var bara 18 år, när hon gifte sig med Per Nilsson från Sandvik. Det unga paret tog hand om gården. Deras barnskara bestod av 12 barn. Per Nilsson dog i mars 1781, 59 år gammal, och hustrun avlider i september samma år, 56 år gammal. Det blev auktion på gårdens lösöre. Kerstins och Pers dotter, Karna, gifte sig med smeden Jonas Nilsson Hultman i Froarp, som var änkling. Den äldste sonen Nils Persson d ä, född 1749, gifte sig med änkan Elna Jönsdotter och de blev ägare till hemmanet.

Nils Persson d y kom från Jämshög och hustrun hette Signe Persdotter. De köpte Södragården och även Ekebergslund. Båda två avled 1825 med en månads mellanrum. Sonen Per Nilsson, som nu var endast 19 år, fick ta ansvar för gårdarna.

Petronella (Pella) Wahlström hade bott med sina föräldrar på Skrivaregården i Asarum. När föräldrarna gått bort kom hon till Tararp och blev hushållerska på Södragården. Efter en tid blev Per Nilsson och Petronella ett par och de bosatte sig på Ekebergslund den första tiden. Där föddes dottern Signe. Efter 2 år flyttade de tillbaka till Tararp. I familjen föddes ytterligare tre barn, Christina, Albertina och Nils. Fadern Per Nilsson avled 1835, 29 år gammal, och Petronella fick ensam ta hand om gården. Sven Håkansson från Elsebråne friade till den äldsta dottern Signe och de tog över jordbruket.

Vid Laga skiftet 1845 bestod byggnaderna av ett inhus av timmer på ekefot, 33 alnar långt, 15½ alnar bred, 6 alnar hög under bräddtak med bruten takstol, inredd sal, 4 kammare, kök och förstuga och vinden var indelad i 3 rum. Den östra uthuslängan var 76 alnar lång, 15½ alnar bred och 6 ¼ alnar hög med halmtak, inredd till vagnsport, hackelseloge, stall, fähus 2 lador, loge, fähus och portskjul. Där fanns även en liknande uthuslänga, drängstuga, bränneri, källare och ett svinhus, de flesta i gott skick.

Men år 1865 lämnade Signe och Sven Håkansson Tararp och flyttade till Hällaryd. Handlanden S A Planius och Kapten G von Sydow i Karlshamn förvärvade hemmanet.

Johan Jönsson kom från Mörrum och hans hustru Signe Abrahamsdotter var född i

Hokadal. Den första tiden som nygifta

Södragården 1945. Återuppbyggt efter branden 1891.

bodde paret i Marieberg i Svängsta. De flyttade till Tararp och köpte Södragården 1873. Där föddes deras fyra barn, Walborg 1878, Abraham 1881, Ivar 1882 och Ragnar 1888. Barnen fick efternamnet Abrahamsson.

En eldsvåda bröt ut den 25 maj 1891 då både mangårdsbyggnaden och ladugårdarna brann ned. (Anders Abrahamssons artikel i Asarumsdalen 2010) Johan Jönsson byggde upp boningshuset igen. Johan och Signe köpte tre gårdar i Froarp och Ekebergslund, men behöll endast en av Froarpsgårdarna. När Johan Jönsson hade gått bort sålde sterbhuset lantbruksegendomen till häradsdomare Peter Nilsson på Källaby i Hällaryd.

1902 övertogs gården av Petter Nilsson och Kerstin, född Månsson. Deras son Henry Nilsson och Ebba, född Johansson, blev nästa ägare 1935. Elsa och Erik Persson på Östragården köpte in marken och 1968 tog Växtcentralen i Asarum AB hand om fastigheten. Den överläts till Prylboden i Karlshamn HB 2006. Idag är det Per H F Waaler, som bor på Södragården och driver firman Waaler Farm.

Henry Perssons gård nr 82 (2)

År 1801 ägdes gården av Nils Persson. Albertina var dotter till Petronella Wahlström och Per Nilsson. Albertinas man, Jöns Jönsson, kom från Härnäs. Ett nytt boningshus uppfördes på en höjd med utsikt över Mieåns dalgång och Granefors. I Petronellas och Per Nilssons familj föddes en son och fyra döttrar. Systrarna Bernhardina och Paulina tog hand om gården, som de

Hanry Perssons gård 1945.

sedan sålde till AB Svenska Metallverken i Västerås och marken arrenderades ut.

Mathilda och Johan Johansson kom från Stilleryd och tog över arrendet 1908. Deras dotter Lisa gifte sig med Hanry Persson från Thorarp, bror med Vinfrid Persson på Östragården.

Lisa och Hanry Persson övertog arrendet 1935. I deras äktenskap

föddes barnen Per, Hugo, Hanna, Elsa, Torsten och Matts.

Idag bor Liselott Jönsson och Tomas Norrman i fastigheten.

Östragården nr 83 (3:5 m fl)

År 1637 var Henrik Holgersson brukare. Den ägdes 1658 enligt Jordeboken av Bengt Henricksson och brukades 1671 av Håkan (Haagen) Persson och Bengt Persson. Skog, mark och fiske, samma som till övriga hemman och grannar i byn. Kunde föda 12 boskap, 4 hästar, 8 får och 4 svin. En skvaltkvarn tillhörde gården och kunde mala när det var flod.

Bengt Henricksson och Karin hade tre söner, Håkan, Bengt och Per. Sonen Per Bengtsson var gift med Kerstin Matsdotter, dotter till Mats Olsson på Västragården. Deras son Bengt Persson och hustrun Anna Stina Nilsdotter blev nästa ägare. Hon var dotter till Stina Mickelsdotter och Nils Nilsson i Froarp. Anna Stina och Bengt hade en dotter Stina, vars make kom från Jordgöl och hette Sven Abrahamsson. Deras barnskara bestod av sex barn. När den äldste sonen Nils Svensson var 21 år avled fadern. Nils ingick äktenskap med Hanna Nilsdotter från Hästaryd och de fick ta hand om gården.

1845 fanns en inhusbyggnad uppförd av furutimmer, panelad 32 ¼ alnar lång, 10 ¼ alnar bred och 6 alnar hög, inredd i 2 stugrum, kammare, kök, packhus, 2 förstugor, 3 rum ovanpå täckt med näver och torv i gott stånd. Södra längan av skifte 47 alnar lång, 10 alnar bred, 5 alnar hög under halm-tak med stall, fähus, 2 lador, loge och portlider. Östra uthuslängan av skifte i

Sven	▽	Jonson i Tararp
Haagen	HP	Person ibm
Jens	⏏	Person ibm
Bengt	BP	Person ibm
Per	A	Nilson ibm
Per	⊠	Henrickson ibm

Namnen på några av de män som var med den 11 mars 1677 vid Asarums kyrka och satte sina bomärken på Karl XI:s Trohetsed under Johan Gyllenstiernas överinseende. (ibm = på samma plats)

stolpar 47½ alnar lång, 10½ alnar bred 5 alnar hög, täckt med halm, innehöll port, stall, fähus, 2:ne lador, loge, redskapshus och svinhus i gott stånd. Bränneri av skifte under brädtak 20 alnar långt, 9 alnar brett och 4½ alnar högt, källare med bruten takrest, övre delen täckt med halm, nedre med

Erik Persson blåser i byahornet, för att samla byalaget.

bräder 14 alnar lång, 14 alnar bred och 2 ¾ alnar hög.

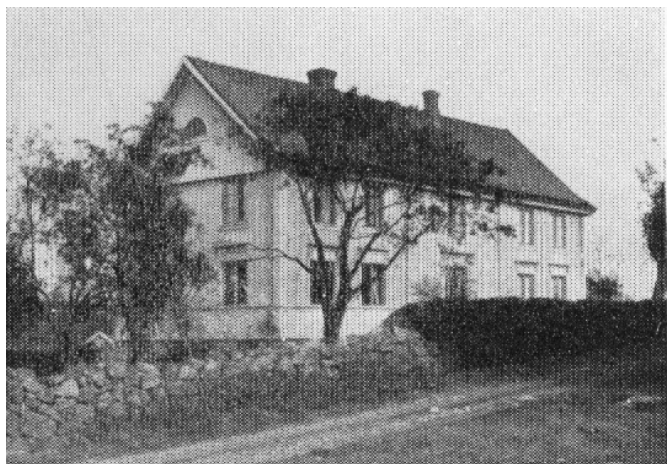
Nils och Hannas son Jöns Nilsson gav sig ut på giljarstråt och friade till nämndemannen Hans Hanssons dotter Hanna i Duveryd, som nu blev de nya ägarna. Deras son Carl August och hans syster Ida tog över hemmanet. Idas make hette August Bengtsson. Deras dotter Ellen gifte sig med häradsdomare Vinfrid Persson, son till Olof Persson och Inga Olsson på Gussa-Pellagården i Thorarp. Vinfrid Persson

fick mottaga Hushållningssällskapets släktgårdsdiplom 1930.

Ellen och Vinfrid Perssons son Erik blev nästa ägare. Hans hustru Elsa, född Karlsson, kommer från Lycke. Elsa och Erik fick fyra barn tillsammans, Elna, Karin, Ingrid och Ola. När Erik avled alltför tidigt var det Elsa, som fick driva jordbruket med hjälp av barnen. Sonen Ola och hans systrar är den 10:de generationen i samma släkt. Idag är det Ola och hans hustru Jessica, som har hand om lantbruksegendomen.

Julius Olssons gård 83 (3:2)

Måns Persson var son till Per Månsson och Kerstin Åkesdotter. Kerstin var dotter till Åke Sunesson och Signe Jönsdotter på Södragården. Måns Perssons hustrus namn var Sissa Haraldsdotter och de fick tillsammans sonen Jöns, som i sin tur gifte sig med Sissa Håkansdotter från Horsaryd. Efter Jöns död gifte Sissa om sig med Nils Persson från Hällaryd och de fick sonen Ola Nilsson, vars maka hette Inga Nilsson och var dotter till Nils Svensson och Hanna Nilsson i Tararp.

Julius Olssons gård 1945.

År 1845 bestod byggnaderna av två loft, det västra och östra. Husen var byggda av timmer med tak av näver och torv. En uthuslänga av skifte i stolpar var täckt med rör och halm, inredd till port, stall, 2 lador, loge och fähus i brukbart skick. Ytterligare en uthuslänga innehöll 2 lador, loge och fähus i gott stånd. En torvlada täckt med näver och torv och ett brukbart bränneri fanns också.

Ingas och Ola Nilssons dotter Signe blev bekant med Christoffer Johansson, född i Furuby, Jönköpings län. Han var son till Johannes Petersson och Christina Ödman, vars familj hade flyttat mycket och barnen var födda i olika socknar. När sonen Christoffer träffade Signe bodde hans familj på Kopprarp nr 28 i Hällaryd. Signe och Christoffer Johansson gifte sig och drev gården till 1908. Deras dotter Ida gifte sig med Julius Olsson, född i Långasjönäs, och de tog över jordbruket 1913. I deras äktenskap föddes barnen Maja, Anna, Bertil, Georg, Gunnar och Torsten.

Julius Olsson mottog Hushållningssällskapets släktgårdsdiplom 1930. När Julius Olsson avled 1943 tog sonen Georg över gårdens skötsel tillsammans med hustrun Astrid, som var född i Svängsta.

Idag är det Sören Abrahamsson i Froarp, som äger marken, och Ann-Sofi och Håkan Nilsson är ägare till byggnaderna.

Arnold Nilssons gård nr 83 (3:4)

Arnold Nilssons gård 1945.

Denna gård ligger längst söder ut i Tararps by på gränsen till Hanamo. På 1700-talet ägdes gården av Nils Bengtsson och Bengta Olsdotter, född i Hällaryd. Nils Arnoldsson kom från Källaby och dottern Stina Nilsdotter gifte sig med honom och de blev nästa ägare. Deras son Nils Nilsson och Inga Michaelsdotter tog hand om gården efter föräldrarnas död i kolera 1834.

De efterträddes av sonen August Nilsson och Ester Carolina Olsson. 1945 övergick gården till deras son Arnold Ebenhard Napoleon Nilsson och hans hustru Ida Banera Andersson. De hade två döttrar, Gunhild och Lizzie. Dottern Gunhild gifte sig med Erik Garnegård från Bräkne-Hoby och de fick döttrarna Inger och Ann-Sophi. Idag är det dottern Ann-Sophi och hennes man Mikael Backman, som har hand om hemmanet.

Tararps kvarn

Att det tidigt fanns flera kvarnar vid Mieån är dokumenterat. År 1880 kom Karl Svensson och hans hustru Johanna till Tararp från Almundsryd. De fann

Tararps kvarn.

en lämplig plats vid Mieån och där ämnade de bygga en kvarn. Men deras förväntningar kom på skam när pengarna inte räckte till att genomföra bygget och paret blev tvingade att flytta.

Gustav Fredriksson var född i Torsås och hustrun Emma kom från Skatelöf. De bosatte sig i Svängsta 1876 och Gustav var mjölnare på Mariebergs kvarn de första

åren. De övertog kvarnen Tararp 1882 och hade för avsikt att malningen av säd skulle bli deras försörjning. Kvarnen blev helt färdig 1886 och drevs till en början av ett vattenhjul, som senare ersattes av en vattenturbin. Här framställdes bland annat mjöl och djurfoder. Sonen Gustav tog hand om kvarnrörelsen efter faderns död. Kvarnen lades ner 1948. Idag återstår endast några av kvarnens grundmurar, som består av natursten från platsen.

Tararps smedja

Runt kvarnen och lanthandeln var det en febril verksamhet. Strax intill låg en vagnmakarverkstad och en smedja. Smed och vagnmakare hade många gemensamma uppgifter. Där hördes hammarslag från tidig morgon till sena kväll. Under tiden som man fick smidesarbeten utförda och säden maldes till mjöl i kvarnen passade man på att få hästen skodd. Smeden Johan August Johansson och hustrun Carolina kom till Tararp 1888 från Jepps Hoka och drev smedjan under några år. Den siste smeden var Bror Lindbom, son till Jenny och Carl Ferdinand Lindbom.

Tararps Lanthandel

Emma Fredriksson såg på besökarna i kvarnen när de satt och väntade på att malningen skulle bli utförd. Hon fick då idén att öppna en lanthandel bredvid kvarnen, så kunde de besökande handla medan de väntade. Lanthandeln drevs i flera år och kunder kom från både Asarums och Hällaryds socknar. I Emmas och Gustavs äktenskap föddes sju barn. När föräldrarna gått bort, tog den äldste sonen Gustav hand om affären. Han efterträddes av den yngste

brodern Fritiof. Efter andra världskriget blev affären omodern och avvecklades för att slutligen läggas ned på 1950-talet.

Hulda Karlsson.

Grannhuset ägdes av änkan Matilda Johansson. Hon hade en fosterdotter, Hulda, som var gift med vävlagaren Samuel Karlsson och de hade barnen, Karl Uno, Britta, Gunnar och Stig. Samuel och hans familj fick löfte om att ta över fastigheten på det villkoret att fostermodern fick bo kvar där till dess att hon gick bort, vilket också skedde.

Samuel Karlsson var intresserad av att värna och bevara det gamla.

- Man förskönar inte Blekinge om man låter allt gammalt rasera, menade han.

Den gamla valvbron över Mieån, byggd på 1700-talet, var hans skötebarn. Han fyllde upp med grus i håligheterna på vägen över bron och kanthögg gräset på vägrenarna. Det finns inte ett enda kilhål i de båda självbärande brovalven, som med stor möda och konstfärdighet är uppbyggda av kilformiga stora stenar.

När Hulda och Samuel Karlssons hus blev till salu köpte Sonia och Henning Karlsson fastigheten, som de numera har som sin privata bostad.

Fritiof Fredriksson avvecklade affären 1962, men bodde kvar i bostadshuset och använde affärsbyggnaden som förråd. När han flyttade till Östralycke Servicehus i Asarum sålde han fastigheten.

Idag är Sonia och Henning Karlsson ägare till samtliga byggnader. De rustade upp och rekonstruerade affärsbyggnaden. Tararps Lanthandel är ett kulturhistoriskt museum, där Henning och Sonia gärna tar emot besökare och berättar om hur det var förr i tiden.

Den gamla bron. Foto Stig Torstensson.

Valberget

Valberget är Blekinges största berg, med fin kristallrik granit. Berget är som högst ca 30 meter och har både vertikala och överhängande delar riktade åt alla väderstreck. I forna tider, när man tillbad Asagudarna, hade man en önskan om att komma till Valhall efter döden, eftersom det bara var personer,

som hade dött hjältedöden, som kom dit. Man kunde hoppa från ett högt berg, en s k ättestupa, och på det sättet söka döden, det var hjältemodigt. Att avlida i "sotsäng" var mycket skamligt. Valberget har enligt sägen varit en ättestupa. Idag finns där ett 60-tal klätterleder.

Jättegrytorna

Till de mest märkliga geologiska lämningarna hör jättegrytorna. De bildades när det forsande smältvattnet från inlandsisen fick en större sten att rotera med stor

Valberget.

Teckning av August Holmberg.

Nils Magnusson och Bertil Elmqvist med dottern Madeleine vid jättegrytorna. 1965.

kraft under lång tid tillsammans med grus och mindre stenar. Till sist var det bara en liten sten kvar, den s k löparstenen. På detta sätt svarvades håligheter i berget. I forntiden trodde man att dessa håligheter var jättarnas grytor. Grytornas mäktighet blev inte uppdagad förrän på 1900-talet. Det var först under 1960-talet som en större friläggning kunde genomföras. Här finns alla storlekar av grytor representerade. Det finns ett tiotal jättegrytor av varierande storlek. Den största mäter flera meter i diameter och djup. Området är fridlyst.

Tararps by har flera gånger tidigare dokumenterats i olika årgångar av "Asarumsdalen". Gunnar Fredriksson skrev 1971 "Tararps kvarn". Nils Magnusson har skrivit två artiklar, den första år 1984-1985, "Tararp och Nötabråne" och den andra 1990-1991 "Affärsmuseum i Tararp". Evert Jenemyrs artikel 1995 hade rubriken "Vid Valberget" och år 2000 hade Karl-Erik Thidell en artikel med rubriken "Tararps by på 1940-talet". Anders Abrahamsson skrev 2010 artikeln "Två dramatiska gårdsbränder i vår bygd".

Källor: Asarums Hembygdsförenings arkiv
Arne Torstensson, Karlshamn
Elsa Persson, Tararp
Elisabeth Pålsson, Halmstad
Genlines Bildarkiv
Karlshamns Allehanda 1965

Lantmäterimyndigheternas arkiv
Mats Idh, Stockholm
Per Frödholm, Asarum
Sveriges bebyggelse, del II, 1945
Thord Åkesson, Karlshamns Tingsrätt
Torsten Persson, Karlshamn